

GENEL GEREKÇE

İdari yargı, birey ile kamu gücünü kullanan idare arasındaki uyuşmazlıkların çözüldüğü, bu yönüyle klasik iki taraflı özel hukuk uyuşmazlıklarından ayrılan özgün bir yargı alanıdır. Bu özgünlük, yargılama usulüne ve özellikle yargılama giderlerinin dağılımına ilişkin kurallarda da kendisini göstermelidir.

İdari yargının temel işlevlerinden biri, idarenin hukuka bağlılığını sağlamak ve kamu gücünün keyfî kullanımını denetlemektir. Bu işlev, bireylerin yargı yoluna erişiminin kolaylaştırılmasını ve mali yükler yoluyla dolaylı biçimde sınırlandırılmamasını gerektirir. Bu nedenle, yargılama giderlerine ilişkin kuralların, birey aleyhine caydırıcı sonuçlar doğurmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi zorunludur.

Mevcut uygulamada, davanın reddi halinde davalı idare lehine vekâlet ücretine hükmedilmesi, bireylerin idari yargıya başvurma konusunda ciddi bir mali riskle karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır. Bu durum, Anayasa'nın 36 ncı maddesiyle güvence altına alınan hak arama hürriyetini sınırlandırıcı bir etki doğurmakta ve bireylerin idari işlemlerin hukuka uygunluğunu yargı denetimine taşıma iradesini zayıflatmaktadır. Bu bağlamda, hak arama hürriyetinin, idare lehine bir gelir veya zenginleşme aracı haline gelmesine izin verilmesi, hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmamaktadır.

Diğer yandan, idarenin idari yargıdaki temsili, büyük ölçüde kamu görevlisi statüsündeki hukuk müşavirleri, avukatlar ve ilgili personel aracılığıyla sağlanmaktadır. Bu kişiler, zaten kamu bütçesinden maaş almakta olup davanın takip edilmesi nedeniyle idareye ayrıca bir mali külfet yüklenmemektedir. Dolayısıyla, idare lehine vekâlet ücretine hükmedilmesi, yargılama giderleri kurumunun amacını aşan bir sonuç ortaya çıkarmaktadır.

Teklif ile, idari yargıda davalı idare lehine vekâlet ücretine hükmedilmesi kural olarak kaldırılmakta, ancak davanın açıkça dayanaksız ve kötü niyetli olması halinde istisnai olarak bu imkân korunmakta, böylece hem hak arama özgürlüğü güçlendirilmekte hem de yargı yolunun kötüye kullanılmasının önüne geçilmektedir.

Diğer yandan, 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de yapılan değişiklik ile, kamu idarelerinin idari yargıdaki temsiline bağlı olarak vekâlet ücreti elde etmelerine yönelik mevcut düzenlemenin bu yeni sistemle uyumlu hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu düzenleme ile, idari yargının birey lehine koruyucu işlevi güçlendirilmekte; hak arama hürriyeti üzerindeki dolaylı mali baskılar kaldırılarak, hukuk devleti ilkesine daha uygun bir yargılama rejimi tesis edilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Bu madde ile, 2577 sayılı Kanun'un 31 inci maddesinde değişikliğe gidilerek idari yargıda kural olarak davalı idare lehine vekâlet ücretine hükmedilmemesi esası benimsenmiştir. Yargı yolunun meşgul edilmesini ve kötüye kullanılmasını önlemek amacıyla,

davanın "açıkça dayanaksız ve kötü niyetli olması" hali istisna olarak düzenlenmiş ve bu durumda vekâlet ücretine hükmedilebilmesine imkân tanınmıştır.

Madde 2- İşbu Kanun Teklifinin 1 inci maddesiyle getirilen ve idari yargıda bireyi korumayı amaçlayan yeni sistemin, 659 sayılı KHK ile uyumlu hale getirilmesi gerekliliği doğmuştur. Bu kapsamda, 659 sayılı KHK'nın 14 üncü maddesinde yer alan genel kuraldan "ve idari" ibaresi çıkarılmıştır. Birinci maddedeki düzenlemeye paralel olarak, idari davalarda yalnızca davanın açıkça dayanaksız ve kötü niyetli olması durumunda idare lehine vekalet ücretine hükmedilebileceği hükmü eklenerek mevzuat içindeki bütünlük ve tutarlılık sağlanmıştır.

Madde 3- Yürürlük maddesidir.

Madde 4- Yürütme maddesidir.

İDARİ YARGILAMAUSULÜ KANUNU İLE 659 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1-6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31 inci maddesinin 1 inci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümleler eklenmiştir:

"Bu Kanunda öngörülen yargılama giderlerine ilişkin hükümlerin uygulanmasında, davanın açıkça dayanaksız ve kötü niyetli olması durumları hariç olmak üzere, davalı idare lehine vekâlet ücretine hükmedilmez. Bu hususta 6100 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz."

MADDE 2-2/11/2011 tarihli ve 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve idari" ibaresi madde metninden çıkarılmış ve aynı fıkra da birinci cümleden sonra gelmek üzere "İdari davalarda ise davanın açıkça dayanaksız ve kötü niyetli olması durumunda idare lehine vekalet ücretine hükmedilebilir." ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3-Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4-Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.